

M.A. (SANSKRIT) Semester - 2 (CBCS) Examination**March/April– 2019 (New Course)****VEDANGA : NIRUKTA ADHYAYA 1 2 AND SELECTED METRES (CORE)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

-
- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૧૪)
- (૧) ઇન્દ્રિય નિત્યં વચનં ઔદુમ્બરાયજમ્।
 - (૨) તદ યાનિ ઇતાનિ ચત્વારિ પદ્જાતાનિ।
 - (૩) ભાવપ્રધાનમારવ્યાતમ્। સત્વપ્રધાનાનિ નામાનિ।
 - (૪) સાક્ષાત્કૃતધર્માણઃ ઋષયો ભૂતુઃ।
- પ્રશ્ન-૨(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શબ્દોનું યાસ્કાનુસાર નિર્વચન આપો. (૦૭)
- (૧) દણ્ડ।
 - (૨) આદિત્ય।
 - (૩) અગ્નિઃ।
 - (૪) કુશિક।
- પ્રશ્ન-૨(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદોનાં લક્ષણ આપી એનું બંધારણ સોદાહરણ સમજાવો. (૦૭)
- (૧) ઇન્દ્રવજ્રા
 - (૨) ઉપજાતિઃ
 - (૩) દ્રુતવિલમ્બિતમ્
 - (૪) વસન્તતિલકા
- પ્રશ્ન-૩ યાસ્કાચાર્યનાં નિર્વચનનાં સિદ્ધાંતો સદ્રષ્ટાંત સમજાવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ છંદશાસ્ત્રનાં ઉદ્ગમ અને વિકાસની રૂપરેખા આપો.
- પ્રશ્ન-૪ વેદોનાં અનર્થકપણા બાબતે કૌત્સનાં સિદ્ધાંતની સમીક્ષા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ છંદશાસ્ત્રીય સંજ્ઞાઓની સવિસ્તાર સમજૂતી આપો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) ષડ્ વેદાહ્વાનિ।
 - (૨) નિપાત
 - (૩) ગણ અને યતિ
 - (૪) વૃત્ર અંગેના વિવિધ મતો
